

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Se apropie alegerile.

— Candidat în deputație în cercul Blajului e Dr. Alexandru Nicolescu, iar la senat: Dr. Isidor Marcu.

Jurnalul „Patria” din Cluj, prin care grăiește conducerea Partidului nostru național, tipărește în numărul său de ieri, Miercuri, 15 Octombrie, lista întreagă a candidaților la deputație și la senat. În această listă, pentru circumscripția electorală a Blajului, sunt puși: Dr. Alexandru Nicolescu la adunarea deputaților, iar Dr. Isidor Marcu la senat.

Amândoi acești bă-bați fruntași sunt blăjeni, oameni pe cari îi cunoaștem bine cu toții, suntem și putem fi mândrii de dânșii ori când. Partidul național a găsit că sunt cei mai potriviți și mai vrednici să fie purtătorii cuvântului și dorințelor noastre în Constituanta de la București, în celca două mari adunări a țării noastre, cari se vor deschide în curând. Hotărârea conducerii partidului o primim cu bucurie și nu ne îndoim că voturile noastre vor face faptă din aceste candidări.

Dr. Alexandru Nicolescu, cel mai tânăr și mai înflăcărat dintre canonicii Blajului, e fiu de negustor din Tulgheș de lângă vechea graniță a Moldovei; a învățat carte aici în Blaj, apoi în Roma obârșiei noastre, fiind tot deauna între cei dintâi școlari. A fost mai întâi profesor la teologie în Blaj, apoi preot în America, mai târziu secretar metropolitan și, mai în urmă, canonic, iar astăzi e trimisul Mitropoliei noastre pe lângă Scaunul Apostolic, la Roma.

Pe lângă acestea înalte slujbe de încredere e un vestit scriitor de cărți teologice, foarte bun cunoscător și mare iubitor al țării, al munților și văilor românești, despre cari scrie minunate lucrări. Fire blândă și du-

ioasă, preot după inima lui Hristos, e bun cu toată lumea, cu care își împărtășește nu numai căldura inimii, ci chiar și plata puțină pe care o primește, făcând milostenii și ajutând pe cei strămtorați.

Român înflăcărat, care, fiindcă a tradus în românește scrierile vestitului englez *Scotus Vitor*, un apărător al nostru în vremea robiei, a fost pus pe lista cea neagră a guvernelor ungurese din Pesta și ținut sub ochi ca trădător. Avea totdeauna o îndârjită credință în înfăptuirea României mari, lucru pentru care zilnic se ruga la altarul Domnului, chiar în vremea când jandarmii împănăți ai ungarilor erau stăpâni aici. În toamnă, pe vremea revoluției, săptămâni întregi a cutrierat satele noastre până departe în fundul munților apuseni, cu steagul treicolor în mână, vestind și pregătind calea glorioasă a României mari.

Păr. Dr. Isidor Marcu, (fiu de plugar) candidat pentru sfatul bătrânilor, ca unul, care luptă mai de demult pentru idealurile noastre naționale românești, e mai cunoscut, fiind și mai vârstnic. Congregațiunile comitatului Alba-inferioară ar ști să spună poate mai multe decât noi despre meritele naționale ale acestui fruntaș blăjan. A fost un luptător îndârjit și îndrăzneț acolo, care nu lăsa niciodată din cecece ni-se cuvenea nouă Românilor. Aiudunii unguri aveau groază când știau că iau parte la congregație blăjenii în frunte cu dnii Maniu și Marcu.

Intr'un cuvânt, acești candidați, în cari Partidul nostru și-a pus toată încrederea sa, vor ști să fie și pe viitor aceiași bărbați cu dragoste de popor și de nație precum au fost până acuma în vremile celea grele și primejdioase, când se jucau cu capetele pentru drepturile noastre.

Românii din America

au început să sosească acasă. Dorul de casă nu le-a dat pace, i-a îndemnat să-și adune la un loc, prefăcându-și în bani, tot ce biată au câștigat în cei 6-7 ani de trai în cea străinătate, și să pornească cu drag cătră casa atât de mult dorită, unde-i așteaptă copiii și nevasta, ori părintii și frații trecuți peste atâtea năcazuri. Lei vin acasă, pentru că știu, că de aci înainte vor putea trăi în belșug și libertate, vor avea drepturi și vor putea trăi în tihnă zilele ce li-a rânduit pronia cerească. Ei vin cu drag pentru că știu că de acuma nu mai sunt cetățenii unui stat tiran, care le cerea numai bani și sânge, nedându-le în schimb altceva decât hula și huiduieli, nedreptate și amărăciune, ci sunt fii liberi ai României întregite, în care nu vor avea numai datorințe ci și drepturi, drepturi largi asemănătoare aselora, pe cari le au fericiții cetățeni ai Statelor-Unite.

Am întâlnit zilele trecute doi români de pe Târnavă mică, sosiți atunci proaspăt de peste mări și țări, unul tânăr și voinic, altul cu părul sur, îmbătrânit de lucru și de năcaz. Mi-au povestit o mulțime de ciudățenii din America, mi-au spus cum sorbeau ei gazetele pe vremea crâncenului război și cum se însuflețeau când puteau citi câte o știre mai ve-

selă despre cei de acasă. Erau foarte bine informați, și Americanii îi aveau dragi. De când a început însă să apună steaua Ungurilor, au început să aibă multe zile amare. Ungurii pribegi din America îi ureau din tot sufletul, și-i pârau și-i năcăjeau în tot chipul. Dela o vreme încoace apoi și-au pierdut și ei răbdarea și s'a început o hărțuială, o vrajbă ne mai pomenită între pribegii acestor două popoare. Lucrul a ajuns apoi la ciocniri sângeroase, așa că peste patruzeci de morți au rămas pe loc din amândouă părțile. A fost o luptă în toată regula. »Nu noi, Domnule, nu noi am început; noi suntem și am fost totdeauna oameni pașnici. Ei ne-au sgândărit și ei au pus mâna mai întâiu și pe cuțite. Dar nici noi nu le-am rămas datori, pentru că din cei patruzeci de morți numai 6 ori 7 au fost ai noștri, ceilalți tot Unguri neaoși.»

»Și apoi am plecat acasă. Suntem de 6 săptămâni tot în drum. Pe apă am venit bine, marea era liniștită, cum nu ne-am putut face inchipuire. Și toate au fost bune până ce am sosit în Croația. Italienii, oameni de omenie, cât ce au știut că suntem Români din America, ni-au întocmit toate treburile pentru că putem sosi acasă cât mai de grabă. Ba și mâncare și beaură ni-au dat în

cinste pe la gări. Cât ce am sosit însă în Jugoslavie, ni-a apus steaua norocului. Croații, dar mai cu seamă Sârbii ni-au luat totul, și am rămas, Doamnă, numai cu ce-i pe noi. Noroc, că Italianii, oameni cu frică lui Dumnezeu, ni-au sfătuit să ne trimitem banii înainte cu ajutorul băncilor, că altfel ni-ar fi luat și banii toți, până la cel din urmă bănișor“.

»Te rugăm așadar, Doamnă dragă, scrie la gazetă cece am pățit noi, că gazeta D-Voastră ne ve-

nea și nouă în America, scrie, să nu mai vină nici un Român din America acasă peste Jugoslavie, ei, chiar și dacă ar călători cu două-trei săptămâni mai mult, peste Marea-Neagră la Constanța“.

Eu împlinesc cu drag rugămintea celor doi Români și rog ziarele românești din America, să facă cunoscut primejdia ce-i amenință pe călătorii cari trec peste Jugoslavie, dându-le sfatul și indemnul să-și ia drumul peste Marea-Neagră la Constanța.

Iuliu Maior.

Candidații

Partidului Național Român la Alegerile pentru Constituantă.

Partidul național român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, a statorit următoarele candidaturi la alegerile pentru prima Constituantă a României întregite:

(Dăm câteva județe mai apropiate de noi).

La Adunarea Deputaților:

Județul Alba de Jos:

Circumscripția Alba-Iulia, dl. Dr. Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent; *Vințul de Jos*, Dr. Ionel Pop, avocat; *Ocna*, dl. Eugen Goga, publicist; *Blaș*, Dr. Alexandru Niculescu, canonic; *Aiud*, Dr. Z. Muntean, avocat; *Abrud*, Dr. Octavian Prie, profesor; *Ighiu*, Dr. Alexandru Vaida, ministru; *Uioara*, Dr. Ioan Coltor, profesor.

Județul Murăș-Turda:

Trg.-Murășului, Dr. Aurel Baci, avocat; *Bandul de Câmpie*, Nicolae Vuleu, proprietar; *Sângeorgiu*, Alexandru Lupeanu, profesor și redactor; *Miercurea Niraj*, Dr. Aurel Dobrescu, medic; *Reghinul-Săseș*, Arion Popa, protopop; *Gurghiu*, Vasile Sava, prim-preșor; *Toplița*, Gheorghe Pop, publicist.

Județul Cojocna:

Cluj, Dr. Emil Hătegan, șef de resort; Dr. Aurel Socol, avocat; *circ. Cojocna*, Dr. Simion Nemes, avocat; *Borsa*, Vasile Borganu, preot; *Hida*, Dr. Emil Hătegan, șef de resort; *Gilău*, Dr. Ioan Jurju, avocat; *Mândăștur*, Aurel Muntean, preot; *Huedin*, Dr. Alexandru Dragomir, avocat; *Mocti*, Dr.

Sever Dan, consilier; *Ormeniș*, Dr. Alexandru Russu, secretar general; *Teaca*, Dr. Eugen Bran, avocat.

Județul Sibiu.

Rășinari: Octavian Goga, șeful resortului de propagandă, *Nocrich*, Ioan Lăpădat, secretar general al resortului de finanțe, *Săliște*, Dr. Ioan Lupas, secretar general al resortului cultelor, *Mercurcea*, Dr. Constantin Bușan, avocat, *Sebeșul-săseș*: Lucian Borcea.

Județul Târnava-mare.

Șeica-mare: Ion Agârbiceanu, publicist. *Cincul-mare*: Dr. Alexandru Vasu, avocat. *Cohalm*: Dr. Ioan Iosif, profesor.

Județul Târnava-mică.

Ibașfaldu: Dr. Ilariu Holom, avocat. *Dicioșinmărtin*: Dr. Romul Boilă, șeful resortului de comunicație. *Husnău*: Dr. Ioan Biau, avocat.

Județul Turda-Arieș.

Murăș-Ludoș: Dr. Gh. Patcean, avocat. *Vințul de sus*: Iuliu Căpâlnean, preot. *Turda*: Dr. Valer Moldovan, avocat. *Agârbiclu*: Dr. Mihail Moldovan, avocat. *Iara de jos*: Zenovie Păclișanu, profesor. *Trăscău*: Dr. Ioan Boieru, avocat. *Câmpeni*: Dr. Andreiu Nicola, avocat.

La Senat.

Județul Alba de Jos.

Circumscripția Alba-Iulia: Ioan Teculescu, protopop. *Aiud*: Dr. Laurențiu Pop, avocat. *Blaș*: Dr. Izidor Marcu, canonic.

Județul Cojocna.

Orașul *Cluj*: Dr. Aurel Isac, avocat. *Huedin*: Ioan Pop, protopop. *Cojocna*: Negruțiu, profesor. *Mocti*: Dr. Aurel Iustian, medic.

România, grânarul Europei.

Nu noi, ci frații noștri de un sânge, Francezii, ne numesc astfel. Și pe tot dreptul, pentru că nici o țară din Europa nu produce atâtea bucate, ca România acum întregită, afară doară de Rusia bolșevistă, de care însă deocamdată nimenea nu poate ținea cont. Nu mai puțin ca una sută de mii de vagoane de grâu ne întrec, pe cari le putem vinde ori cui. Iară dacă socotim, că într'un vagon sunt cam 666 de feldere, iară în 100 de mii de vagoane 66 milioane și șase sute de mii de feldere, putem zice, că suntem într'adevăr o țară bogată și fericită.

Se naște acum întrebarea: cui vom vinde noi grâul acesta? De sine înțeles, că pe cât se poate prietenilor și nu dușmanilor noștri. Dară, vorba Românilui, »frate ne frate, brânza-i pe bani« mi-se pare că și de astădată va face puțin bucluc. Aflăm adecă din gazeta »Excelsior«, că grâul nostru este foarte căutat pe toate piețele Europei, ni-l cer și prietini și dușmani; iară dintre acești din urmă de de sine înțeles, că mai ales Germanii, cari aproape doi ani l-au purtat cum lor-le-a plăcut. Și spune gazeta aceea, că Germanii ne dau nu mai puțin de 20 de mii de mărci de vagon.

Un gazetar român, care se află acum la Paris, scrie ziarului »Viitorului« din București, că Francezii tare s'au speriat de prețul pe care ni-l imbie Germanii. Ei știu adecă foarte bine, că îndatăce ni-au imbiat Germanii atâtea, nici Francezii nu ne pot da mai puțin, pentru că altfel ne-ar păgubi prea de tot tare. Vorbind acest gazetar cu un mare comerciant francez, acesta i-a spus, că în forma

aceasta Franța ajunge la sapă de lemn. Pentru că România vânzându-și grâul Germanilor, cu banii ce-i capătă își cumpără mărfuri tot dela Germani, mărfuri în preț de 20 de mii de mărci. Vânzându-și însă România grâul Francezilor, nu-l poate da mai ieftin decât cu 20 de mii de franci. Dară 20 de mii de franci fac astăzi 72 de mii și 200 de mărci, ori 42 de mii 600 de Lei românești. Și aceasta pentru Francezi este o adevărată ruină. »Dându-ne nouă grâul, nu puteți primi decât franci, adecă cereți de a vi-se da puțința de a cumpăra marfă franceză cu banii ce vă dăm pentru bucate, și încă fără de a suferi din pricina scăderii valorii Leului. Iată deci pentru ce ne îngrijorează știrea publicată de »Excelsior«. Santeți grânarul Europei, și fără de a trage un prea mare câștig din această situație, nu puteți totuși să vă jertfiți și să vă ruinați pentru noi« — sunt cuvintele mai sus pomenitului comerciant francez.

Nu știm cum se va trece peste această greutate, dorim însă, că la toată întâmplarea să-i ajutăm pe frații noștri dulci, Francezii, chiar și cu o mică pagubă din parte-ne.

Ne bucurăm însă din inimă, că valoarea Leului românesc va crește prin vinderea bucatelor noastre în străinătate și astfel scumpetea la noi va scădea mult.

Muncitorii germani s'au pus pe lucru.

— Ei își iubesc țara mai presus de toate. —

Muncitorul când pentru ajungerea vreunui scop se hotărăște să nu mai lucreze, se zice, că face grevă.

Așa se vestește, de pildă, că lucrătorii dela căile ferate din Anglia sunt în grevă. Asemenea sunt în grevă mulți lucrători în Italia, Franța, America. Va să zică tot lucrători din țările, cari au ieșit biruitoare din războiu.

Nu fac însă grevă lucrătorii din Germania cea bă-

zută și micșorată. Dimpotrivă, în loc să împuțineze ceasurile de lucru, le înmulțesc.

Nu-i vorbă: Nemții trebuie să plătească despăgubire mare de războiu, și banii de despăgubire nu se pot aduna decât muncind. Dar și muncitorii nemți, dacă ar avea în vedere numai interesele lor, de bună seamă ar face și ei grevă. Și dacă totuși nu o fac, e dovadă, că-și iubesc mai mult țara decât pe ei înșiși.

Ținuta aceasta a lucrătorilor Nemți e și o pildă bună, dar și o amenințare, pentrucă Germania prin asta în scurt timp va ajunge să se vindece de ranele războiului, și atunci din nou se va ivi primejdia puterii germane.

Nu știu cum vor înțelege lucrătorii noștri această pildă nemțească, — doresc totuși, să nu rămână fără un strop de învăț și pentru noi Români.

Maiestatea Sa Regele în Ardeal.

— La vânatoare în munții Gurghiuului. —

Aflăm din izvorul cel mai vrednic de credință, că Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand a cercetat în săptămânile trecute Ardealul oprindu-se în satul Gurghiu, județul Murăș-Turda, la vânatoare.

Pârțile Gurghiuului

sunt vestite între vânători. Caprioare, porci sălbateci și urși în puține locuri vor fi mai mulți și mai frumoși ca la ținuturile acestea atât de frumoase.

Pe vremea, când trăia înocăleciorul fostului împărat austro-ungar Francisc Iosif, vestitul Rudolf, care a murit între împrejurări și acuma încă nelămurite, Gurghiuul a fost locul de întâlnire al celor mai vestiti vânători din lumea întreagă.

Acolo se întâlneau domnitorii, principii, grozii și baronii tuturor popoarelor; acolo a fost în mai multe rânduri și regele de astăzi al Angliei. Tot acestei împrejurări este a i-se mulțami, că s'a făcut calea ferată dela Târgul-Murăș la Reghinul săsesc, iară în satul Iernotfaia s'a ridicat o gară miazănoctă, foarte măiestru lucrată, unde se coboreau și erau sălășluiți marii vânători.

Oamenii din satele din jur și acuma mai pomenește zilele acelea fericite, când Rudolf și regele de astăzi al Angliei învârteau în hora românească frumoasele românce de pe valea Gurghiuului.

A trecut mult de atunci, și pecior de împărat n'a mai călcat frumoasele plaiuri ale văii Gurghiuului până

Marți în 30 Septembrie, când scumpul nostru Rege Ferdinand, însoțit de dl general de corp de armată adjutant Teodor Rimniceanu, șeful statului-major regal și de adjutantul de serviciu a plecat cu trenul la ora 4 din halta Cotroceni la Si-

naia iar o doua zi Luni, 29 Septembrie, a plecat, însoțit de aceiași domni, în automobil dela Sinaia prin Brașov—Odorheiu—Sovata—Reghinul-Săsesc.

În Reghin

a sosit pe neașteptate, conducând Maiestatea Sa însuș automobilul.

Dela Reghin a continuat apoi drumul la ora 8 seara spre satul Gurghiu, coborându-se la castelul de vânatoare.

Ziua următoare a plecat cu trenul cel mic

În munții Gurghiuului

și 4 zile întregi a vânat prin muntele Țiglea și Larga.

În ziua de 4 Octombrie dimineața a vizitat muntele

Lăpusna,

unde se află mormintele mai multor ofițeri și soldați români, căzuți în marile lupte dela 1916.

După ce a pus mai multe cununi de flori pe aceste scumpe morminte de viteji, Maiestatea Sa, însoțit de prefectul județului, a plecat după prânz cu automobilul și

a vizitat orașul Târgul-Murăș.

Sosind aici la ora 4:30, Regele a fost întâmpinat în piața din fața primăriei de dl *Dr. Ghibu*, primarul orașului, și de dl *colonel Fipa*.

După trecerea în revistă a companiei de onoare, Regele a vizitat primăria, palatul cultural, Curtea de apel, liceul de băieți și de fete, liceul militar (în care se află și spitalul garnizoanei) și azilul de copii.

Seara, la ora 8, Regele a invitat la masă în trenul regal, pe conducătorii orașului; iară noaptea a petrecut-o ca de obicei, când călătorește, în tren.

La 5 Octombrie Regele s'a reîntors dela Târgul-Murăș cu automobilul la Sinaia, trecând

prin Sighișoara, Cohalm.—Brașov, ajungând la Sinaia la ora 3:30 după prânz.

Cei ce au avut fericirea să stea de vorbă cu Maiestatea Sa, spun că s'a simțit foarte bine, a vânat caprioare, și că nu peste mult va veni iarăși la vânat de porci sălbateci.

Serbătorea școlilor.

Cetim în „Neamul Românesc“ foaia marelui nostru învățat, N. Iorga, un minunat articol semnat de un însuflețit judecător cu numele *E. Iorescu-Dar-seu*, din vechiul Regat.

Acest adânc îndrăgostit față de școala românească plănuește un minunat praznic — pentru toate vremurile viitoare — din prilejul deschiderii anului școlar — la școlile primare dela sate. „Pentru un popor, care numără un atât de mare număr de neștiutori de carte nu se poate mai mare serbătoare — scrie „Neamul Românesc“ — e mai mare decât toate cele pe cari le pomenește calendarul nostru național“.

Ar trebui ca în locul ștersei serbătoriri ce cred, că se face la începutul anului în fiecare școală, să se facă niște serbătoriri naționale în fiecare an, care să uimească, să zguduie, să bucure dela umilul cătun până la capitala Țării, astfel ca fără de voe să atragă atențiunea tuturor.

Din ziua deschiderii școlilor să se facă o serbătoare legală. Nici o muncă în aceea zi, tricolorul afară pretutindeni: o nouă generație pornește la luptă; haină de paradă, suflet curat: *Se preamărește școala!*

Toți cei ce-au trecut printr'o școală primară, în ziua deschiderii ei, acolo să fie, în jurul acelei școli. Ministrul, generalul, funcționarul, muncitorul să fie de față acolo pentru a mulțami în fața obștii, școlii care le-a dat primele lumini.

Ce bun mijloc pentru ca obștea să vadă, să înțeleagă: *ce poate învățătura!*

Ziua deschiderii școlilor primare este cel mai nimerit prilej, anul acesta și toți anii de acum înainte... în care să se slăvească eroismul și munca.

Des de dimineață clopotele vestesc serbătorea și chiamă lumea la biserică. Obștea toată înștiințată din timp, vine în curate haine de Duminecă la biserică. Toată lumea neputând încăpea în biserică, slujba se face afară, în curtea ei. În față, de o parte și de alta a altarului stau ceice au avut sau au legătură cu școala. În fața altarului ceice au luptat și au căpătat

râni în războiu, după danșii toți ceice au purtat războiul, ca soldați și încunjurându-i de pretutindeni, restul Obștii; femei, copii și bătrâni.

Se face slujba morților. Și'n cutremurul sufletesc ce se va fi produs ascultând-o un ofițer activ, ori de rezervă, căci nu este sat să n'abă cel puțin unul, vesteste, că va ceti numele, scrise în cartea de aur și de veșnică amintire și slăvire a neamului, a celorce au căzut în sfânta luptă pentru libertate, întregire și demnitate. Apoi va rosti numele tuturor celor căzuți, ziua și lupta și locul unde au căzut.

După isprăvirea slujbei morților se va sluji un Te-Deum pentru deschiderea anului școlar, cu care prilej un meșter și sincer mânăitor al cuvântului va arăta mulțimii ce înseamnă ziua aceea pentru viitorul obștii și al țării.

După amiază, în curtea școlii se sărbătorește ceice au trecut prin școală și-au ajuns în dregătorii, sau buni negustori, ori buni meseriași, ori dacă au rămas în sat, buni gospodari.

Apoi se trece la slăvirea învalizilor și a tuturor celor ce au pățimit pe urma războiului, chiar înșiși eroii vor veni pe rând și vor arăta la această serbătoare, ce a fost războiul, ce lupte au dat, cum s'au învrednicit ei și alții și comandanții lor într'acele lupte.

Și iarăși un cânturar va încheia, după cântece și jocuri, serbarea, arătând cum datorită celor ce au căzut ori purtat războiul, țara s'a mărit; cum pe urma acestei măritii va urma o ușurare de trai; cum de acum înainte nu ne vom mai teme, ca în trecut, de vecini, fiindcă fiind mai mulți, vom fi mai tari. Dar că pentru deservășita biruință și înălțare și ușurare, trebuie școli, învățătura, muncă.

Și an după an, serbările acestea, urmându-se la zi hotărâtă, vor intra în obicei. Eroii morți vor avea o zi de prăznuire, pe când cei vii vor avea o zi în care povestind acum copiilor, mai târziu nepoților, faptele de arme ajunse prin sîta vremii îmbrăcate în frumoase straie de legendă, vor culege lacrimile, și însuflețirea, sufletelor curate, și vor avea astfel an de an, o răsplătită mai scumpă, mai prețioasă decât diplomele și ajutoarele pe care le vor primi.

Învățători, preoți și fruntași țărani faceți din ziua deschiderii școlilor, marele praznic al neamului românesc întreg ca la biserică și școala voastră să se sărbătorească înălțător și cald atât munca din școală, *învățătura* care va da mari roade în viitor, cât și munca și jertfa pentru înfăptuirea idealului național, preamărind atât eroii morți, cât și pe cei în viață.

Z.

— „Unirea Poporului“
primește daruri pentru Casa
orfaniilor de război și le pu-
blică totdeauna cu dragă
inimă.

DE PE SATE.

Luoruri frumcose în oomuna Hădărău.

„Reuniunea Mariană” din oomuna Hădărău în ziua de 28 Sept. la 2 ore după amiaza — sub conducerea preotului Octavian German, a dat un teatru urmat de câte-va bucăți de de cor, — în scopul cultivării poporului dela sate.

S'a predat cu foarte mare reușită piesa teatrală de Dr. Octavian Prie, *O vișoare*. Piesa a făcut o deosebită impresie asupra ascultătorilor țărani din loc și din jur. A produs mult răs și haz pargarul Pătruț în persoana D-lui Victor Pop, precum și D-nul Nicolae Fechetă în rola lui Nicolae Flușă. Dșoara Anuța Deac în rola Sandei, femeia lui Flușă, S'a achitat drăguț tot asemenea și Ana Deac în rola judeci Rafils. Rola judelei a avut-o D-nul Gligor Coca, meseriaș, iar a notarului țăreanul Nichita Străța, cari au dovedit multă destoinicie.

S'a cântat: Trăiască Regele, Dorul meu e numai dor, Dorul înstrăinatului de Popovici, La Turda și Marșul dorobanșilor toate în 3 voci — sub conducerea părintelui Octavian German. Venitul curat de 600 cor, S'a destinat pentru scopul Iconostasului bisericii din loc. În timpul cel mai apropiat să va aranja o nouă producție în scopul orfelinatului gr.-cat. din Blaj. Laudă să euvine celor ce au obosit, și ș'au perdit scri întregi odihna.

În potriua răspânditorilor de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străși, etc., vor comunica colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în

scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

ȘTIRI.

— Daruri pentru orfanii. Căminul orfanilor a primit de curând următoarele daruri:

Domnul Dr. Emil Pop, medic în București, în loc de cunună pe mormântul repozatei sale fetițe Aurora, a dăruit 500 cor. D-l Augustin Coț din Bosediu 100 cor. Tinerimea din Câmpeni, jumătate din venitul petrecerii dela 17 Septembrie 500 cor. Reuniunea Femeilor Române gr.-cat. dia Blaj, bani adunați în ziua de Adormirea M. Domnului 700 cor.

Dumnezeu să le răsplătească!

— Clujul prinde față românească. Sfatul orașului Cluj a hotărît să schimbe numele străzilor în chipul următor:

Strada Deak Ferenc: *Strada Regina Maria*; Calea Árpád: *Calea Traian*; Piața Boross: *Piața Gării*; Piața Bocskay: *Piața Cuza Vodă*; Strada Farkaș: *Strada Nicolae Iorga*; Strada Wesselényi Miklós: *Calea Regelui Ferdinand*; Strada Honvéd: *Calea Dorobanșilor*; Strada Király: *Strada I. C. Brăteanu*; Strada Magyar: *Calea Victoriei*; Piața Matyás: *Piața Unirii*; Strada Petöfi: *Strada Avram Iancu*; Strada Unió: *Strada Memorandului*.

— Ce face un om în viața lui.

Un meșter al numerilor a făcut următoarea socoteală: un om care a trăit 50 de ani, în această vreme a durmit 12 mii de nopți, a muncit 6 mii și 500 zile (socotită ziua în 24 de ceasuri), a mers 800 zile, a mâncat 1.500 zile, și a bolit în pat 500 zile. În viața lui a mâncat 77 măji de carne, 21 măji verdețuri, peame și a beut 3180. ferii de beutură (apă, vin, bere). Vaszică, a mâncat numai carne de 18 boi buni.

— Pod care împreună doi munți. Cel mai lung pod din lume e în China. El are 800 metri lungime (aproape un kilometru) și leagă vârfurile a doi munți.

— Din furtișagurile lui Bela Kuhn. S'a dat de urma unui alt furt alui Bela Kuhn, vestitul bolșevic jidănesc-unguresc dela Budapesta. E vorba de vreo trei milioane ruble pe cari le-a înstreinat dela trimișii Ucrainei la Budapesta.

— Viața arborilor. Arborii au o viață mai lungă decât oamenii. Iedera trăiește 200 de ani. Ulmul 300 ani. Saicâmul (acațul) 400 anii. Stejarul 500, moliftul 800, teiul 1000, tisa (un fel de brad) 3000 și boabalul (arbore din țările calde) 5000 de ani.

— De-ar avea grai copacii cei bătrâni, câte ar știi să povestească...

— Wilson ar fi înnebunit. S'a întâmplat și pacostea asta! După lupta grea politică, pe care silit a fost să o poarte în Europa la marele sfat al păcii, și mai ales după primirea nu tocmai prietenească a supușilor săi americani, cunoscuții lui, cari știau, că a mai pățimit de boala nebuniei se așteptau la un desnodământ atât de nenorocit.

Mai sunt însă și alte svonuri privitoare la nebunia lui. Unii spun, l-au ajuns blestemele neamurilor, pe cari a voit să le robească. Alții iarăș povestesc în taină, că tocmai prietini lui îl fac nebun, ca să se poată descotorosi de el, că ar fi prea volnic în ajungerea țintelor sale.

Oricum ar fi, lucrurile nu-s chiar curate.

Nici americanilor

nu le trebuie pacea lui Wilson. Venit mai în primăvară, ca să fie și el de față la încheierea păcii, și-a bătut capul și și-a frământat mintea săptămâni de-arândul, în sfârșit a plănuit și el un contract de pace.

Credea, bietul Wilson, că americanii vor primi fără o vorbă tot ce a ticluit el. Dar când s'a întors în America a trebuit să vadă, că nu toate merg după placul lui, și că scumpii lui de Americani nu pres vreau să primească pacea așa cum a hotărît-o el. Ca să-și convingă dar cetățenii săi, a pornit să cutriere dealungul și dealatul Statele Unite, că doar-doar se vor mulcomi inimile oamenilor. Ba un prietin bogat al lui, cu numele Ford, i-a dat o jumătate milion de dolari, ca să-l ajute la cheltuielile drumului acestuia.

Abia acum iasă la iveală, că toată sdroaba lui Wilson a fost degeaba, — fără să pomenim cheltuielile, — și că poporul american nu vrea să primească pacea lui Wilson; deși pentru americani nu e fără foloase.

Și cu toate aceste dela Italiani și dela noi Români, are obrazul să ceară să-i primim pacea. Fic-i poameană!

Trusturile.

Am scris în mai multe rânduri în „Unirea Poporului”, că singuri Americanii ne pun pedecă la Conferința de Pace. Ei ne sunt dușmani pe față. Am arătat și pricina acestei dușmăanii, dovedind că nu este alta, ci numai firea lor hrăpăreață. Afiam acuma din gazetele franțuzești, că nu numai pe noi, dar și pe ceilalți aliați ar vrea americanii să-i tragă pe sfoară. Ei adevă ar trage întreg focul la oala lor, iară pe ceilalți muritori i-ar lăsa să moară de foame.

S'au apucat adevă dumnealor și s'au întovărășit de așa, încât tot ce se produce în țara lor cea mare și bogată și apoi în Argentina, Brazilia și Uruguay, adună la un loc și nu vând decât cu prețul pe care ei îl hotărăsc. În forma aceasta valoarea banilor americani crește din zi în zi, pe când valoarea banilor celorlalte țări scade tot în aceiaș măsură, și astfel ei rămân stăpâni tuturor bogățiilor.

Acest feliu de întovărășire se numește în America *trust*, iară cele mai puternice trusturi sunt *Big Five* (cele cinci mări).

Dară nici aliatele noastre nu au rămas cu mâna în sân, ci Franța, Anglia și Italia s'au hotărît să nu se lase conduse de nas de Big Five. Și noi nădășduim că le va reuși.

A viz.

Se caută un învățator gr.-cat. român, cântăreț bun, și priceput în ale tipicului bisericesc, care ar fi aplicat să ocupe post la una dintre școlile primare de stat din Brașov, cu obligamentul ca în Dumineci și sărbătorile oprite, să conducă strana, ca cantor în capela „Bunestiric” din Brașovechiu, pentru care osteneală va fi honorat de cei în drept deosebit de salariul învățătoresc.

Doritorii să se adreseze subscrisului cât mai curând, înaintându-și acte justificative.

Brașov, 7 Octomvrie 1914.

Moise Brumboiu,
protopop gr.-cat.

Brașov, str. lungă Nr. 111.
(102) 2-2.

Număr cenzurat de Iuliu Malor.